

200 sena mit-twelid ta'
MONS. DOVIC MIFSUD-TOMASI

Forsii mhux kulhadd jaf li l-kurunella li tinghad fin-Novena tal-Lunzjata nkitbet minn dan is-sacerdot, li din is-sena jahbat il-200 anniversarju mit-twelid tieghu.

Dovic (jew Ludovic) Mifsud-Tomasi tweled Bormla fl-1796 u gie ordnat sacerdot f'Marzu 1821. Imbaghad huwa kompla l-istudji tieghu u kien illawrjat kemm f'Malta kif ukoll f'Ruma. Ghal xi zmien impjega ruhu bhala ghalliem fis-Seminarju. Fl-1857 sar Kanonku fil-Kolleggjata ta' Bormla u hdax-il sena wara nhatar Monsinjur tal-Katidral ta' Malta. Miet fit-23 ta' Ottubru 1879 u ndifen fic-Cimiterju ta' Marija Addolorata.

Il-kobor ta' dan is-sacerdot bhala kittieb jitqies meta jigi nkwadrat fiz-zmien li ghex fih. Ghaldaqstant meta nharsu lejn is-sehem li ta lil-Letteratura Maltija ma nistghux ghajr nammirawh u napprezzawh ghal dak li ghogbu jhallilna. Ta' min isemmi, li Mons. Mifsud-Tomasi fl-1884 fetah skola fil-Belt ghat-tagħlim ta' l-ilsna u l-letteraturi tagħhom, fosthom il-Malti.

Dr. Edward Fenech OSA fil-ktieb tieghu "Wirt il-Muza" (Ed. P.A.M., 1977) jghid li Mifsud Tomasi, "l-aktar li hu magħruf ghat-traduzzjonijiet li ghamel mil-Latin ta' Innijiet u s-Sekwenzi tal-Brevjar u tal-Missal Roman migburin fil-ktieb "Inni Mqaddsa" (1853). Barra minn hekk, huwa kiteb proza u poezija. Ghalkemm baqa' ma ppubblikahix, huwa kellu lesta Gabra ta' Poeziji bl-isem "Ghana tan-Nisrani".

Ma ninsewx li niseg ukoll il-versi tal-kurunella ghall-festa titulari tagħna. Skond ktejjeb li sibt dan l-ahhar bl-isem "Novena ta' l-Annunzjata" (Stamperija Giov. Camilleri, il-Belt, 1920) din il-kurunella nkitbet mill-Can. D. Dovic Mifsud-Tomasi fl-1874 u ngħatat indulgenza ta' 40 jum ghal min jghida, mill-E.T. l-Isqof Mons. Carmelo Scicluna fl-14 ta' April, 1875. Interessanti f'dan il-ktejjeb hija l-ortografija uzata dak iz-zmien, mibnija fuq dik Taljana.

F'dan l-istess ktejjeb hemm ukoll it-traduzzjoni ta' l-Innu "Ave Maris Stella", li skond nota miktuba minn Dun Ignazju Galea - aktarx il-persuna responsabbli ghall-pubblikazzjoni ta' dan il-ktejjeb - ittiehdet mill-ktieb ta' Mons. Mifsud-Tomasi "Inni Mqaddsa". Din it-traduzzjoni saret fl-1851 u lil min jghid dan l-Innu, Mons. Publio Maria Sant ta indulgenza ta' 40 jum, fil-31 ta' Jannar 1852. Imbaghad lil min jghid il-kurunella u l-Innu flimkien, Mons. Dom Mauru Caruana ta indulgenza ta' mitt jum. (Rescrit. tat-3 ta' Marzu 1920). Ta' min jghid izda, li ma' l-Innu "Sliem Ghalik Kewkba tal-Bahar" ("Ave Maris Stella") kellhom jizdiedu zewg strofi ohra (VII u VIII) li ttiehdu minn "Inni" ohra biex jakkompanjaw id-disa' strofi tal-kurunella.

Mons. Dovic Mifsud-Tomasi kiseb għarfien xieraq minn persuni midhla sewwa tal-Malti. Dun Karm, il-Poeta Nazzjonali, sejjahlu: "Bniedem mogħni bl-isbah kwalitajiet ta' poeta". Guze' Chetcuti kkummenta hekk dwar il-versi tieghu: "Gawhra prezzjuza fil-Letteratura ta' Lsienna". Fl-ahharnett, Dr. Edward Fenech OSA sejjahlu: "Wiehed mill-ewwel poeti l-aktar prolifici u mexxejja Maltin".

ALFRED MASSA